

Warsztaty na temat ochrony przyrody mórz i pobraży

2010-09-09

W przeważającej liczbie prezentowane przykłady dotyczyły basenu Morza Śródziemnego, ale wśród ponad 100 uczestników wzięli udział także przedstawiciele krajów położonych nad Morzem Bałtyckim, Północnym i nad Atlantykiem. Byli to głównie pracownicy agencji rządowych lub ich regionalnych oddziałów działających na rzecz ochrony przyrody, bądź osoby bezpośrednio zarządzające morskimi obszarami chronionymi. Warsztaty organizowała sieć Eurosite.

Dyskutowano na temat roli jaką morskie obszary chronione odgrywają w implementacji Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej oraz Dyrektywy Ramowej w sprawie Strategii Morskiej (MSFD), a także umów regionalnych dla poszczególnych akwenów, m.in. Konwencji Barcelońskiej dla Morza Śródziemnego i Konwencji Helsińskiej dla Morza Bałtyckiego.

Podkreślono rolę jaką winna odegrać realizacja Zintegrowanego Zarządzania Obszarami Przybrzeżnymi (Integrated Coastal Zone Management - ICZM) w ochronie strefy Przybrzeżnej - w Polsce odpowiedzialne jest za to Ministerstwo Infrastruktury. W szczegółach omówiono poszczególne postanowienia protokołu ICZM dotyczące różnorodności biologicznej.

Przedstawiciel DG Environment Komisji Europejskiej nawiązał do błękitnej księgi zintegrowanej polityki morskiej UE opartej o podejście ekosystemowe. Podstawowym narzędziem do osiągnięcia dobrego stanu środowiska mórz w UE ma być Dyrektywa Ramowa w sprawie Strategii Morskiej, która dostarcza ram czasowych i struktury zakładanych działań dla osiągnięcia przyjętych celów. Podkreślono również potrzebę wykorzystania w tym zakresie regionalnych konwencji morskich. Obszary Natura 2000 jak i inne morskie obszary chronione stanowią jedno z najważniejszych narzędzi ujętych w MSFD. Delegat GDOŚ zaproponował w tym miejscu aby KE zorganizowała spotkanie, podczas którego omówione zostałyby szanse i zagrożenia wynikające z obowiązku jednoczesnego wdrażania na morzu Dyrektywy Ptasiej, Siedliskowej, MSFD oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej, co może nastrożać trudności w wyniku przyjętych różnych ram czasowych i nie zawsze tożsamy celów w wymienionych dyrektywach.

Znaczna część dyskusji poświęcona była opracowywaniu i realizacji planów zarządzania dla obszarów chronionych. Przedstawiono ich przykłady m.in. z Francji, Hiszpanii, Tunezji i Szkocji. Starano się wyselekcjonować czynniki, które w szczególny sposób przyczyniają się do tego, że plan zarządzania dla morskiego obszaru chronionego będzie efektywny.

Zastanawiano się również nad różnicami w obszarach chronionych na lądzie i na morzu oraz wynikającymi z tego konsekwencjami dla zarządzania nimi. Obszary morskie charakteryzuje zwykle odmiennosc uwarunkowań prawnych, inne sposoby użytkowania, inna struktura własności oraz to, że walory przyrodnicze są często ukryte pod wodą, co oznacza inny ich odbiór przez człowieka.

Interesujący był wątek możliwości finansowania działań na rzecz ochrony mórz, co jest działalnością wysoce skomplikowaną i kosztowną. Padła propozycja nałożenia specjalnego podatku, z którego wpływy przeznaczonoby na zarządzanie obszarami chronionymi. Takie rozwiązanie byłoby jednak nie do przyjęcia w wielu krajach, zwłaszcza w tych, w których podatki już są wysokie i / albo ochrona przyrody nie jest postrzegana jako istotne wyzwanie dla społeczeństwa.

Między pierwszym a trzecim dniem obrad odbyła się sesja terenowa statkiem w okolicach Marsylii. Odwiedzono rejon Calanques, gdzie w przyszłym roku utworzony zostanie park narodowy, który oprócz części lądowej obejmie 48 000 ha wód morskich. Przedmiotem ochrony są m.in. niewielkie „fjordy”, archipelagi wysp Riou (narodowy rezerwat przyrody) oraz wysp Frioul, a także specyficzne siedliska jak łąny trawy morskiej Posidonia oceanica, chronione na mocy Dyrektywy siedliskowej (jest to jednocześnie siedliskowy i ptasi obszar Natura 2000). Oprócz przedstawienia walorów, pokazano planowane strefowanie przyszłego parku, sposoby jego użytkowania oraz metody zmniejszania presji antropogenicznej.

[Prezentacje z konferencji dostępne są na stronie internetowej](#)

